

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

ก. ผลการวิจัยจากชานา

๑. ข้อมูลเบื้องต้น

๑.๑ อายุ

ตารางที่ ๔

อายุของชานา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๗	๗.๔๕	สูงสุด ๗
๒	๓๑ - ๔๐ ปี	๒๕	๒๖.๖๐	ต่ำสุด ๒๑
๓	๔๑ - ๕๐ ปี	๓๐	๓๑.๙๑	
๔	๕๑ - ๖๐ ปี	๒๗	๒๘.๗๒	
๕	สูงกว่า ๖๐ ปี	๕	๕.๓๒	
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐	

จากตารางที่ ๔ เมื่อจัดกลุ่มตามช่วงอายุแล้วจะเห็นว่า
ชานาในจังหวัดอ่างทองมีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี มากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๙๑ นับว่ามีอายุค่อนข้างสูงพอ

สมควร ส่วนช่วงอายุที่ต่ำกว่า ๓๐ ปี มีเพียง ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๕ ซึ่งในจำนวนนี้อายุที่น้อยที่สุด มีอายุ ๒๑ ปี ส่วนช่วงอายุที่สูงกว่า ๖๐ ปี มี ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒ ซึ่งในจำนวนนี้มีอายุมากที่สุดมีอายุ ๗๐ ปี

อายุเฉลี่ยของชาวนานี้ประมาณ ๕๐ ปี คือมีผู้ตอบที่มีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปี ลงไป มีประมาณ ร้อยละ ๖๕.๕๖ ผู้ตอบที่มีอายุเกินกว่า ๕๐ ปีขึ้นไปมีประมาณร้อยละ ๓๔.๐๔ จึงเห็นได้ว่าโดยส่วนรวมผู้ที่ทำอาชีพทำนา ยังมีโอกาสทำนาต่อไปอีกนานพอสมควร

๑.๒ เพศ

ตารางที่ ๕

เพศของชาวนา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ชาย	๘๙	๙๔.๖๘
๒	หญิง	๕	๕.๓๒
	รวม	๙๔	๑๐๐

จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ทำอาชีพทำนาในจังหวัดอ่างทอง ส่วนมากเป็นเพศชาย คือมีจำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๘ ส่วนเพศหญิงมีเพียง ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒

๑.๓ ภูมิลำเนาเดิม

ตารางที่ ๖

ภูมิลำเนาเดิมของชาวนา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	อ.แสวงหา จ.อ่างทอง	๖	๖.๓๘
๒	อ.วิเศษไชยชาญ "	๒๔	๒๕.๕๓
๓	อ.โพธิ์ทอง "	๑๙	๒๐.๒๑
๔	อ.เมือง "	๑๗	๑๘.๐๘
๕	อ.ป่าโมก "	๓	๓.๒๐
๖	อ.สามโก้ "	๑๓	๑๓.๘๓
๗	อ.ไชโย "	๖	๖.๓๘
๘	อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี	๑	๑.๐๖
๙	อ.โพธิ์ทะเล จ.พิจิตร	๑	๑.๐๖
๑๐	ไม่ตอบ	๔	๔.๒๖
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๖ แสดงให้เห็นว่าชาวนาที่ทำนาครั้งที่สองในจังหวัดอ่างทองมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดอ่างทองเป็นส่วนใหญ่ และภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอวิเศษไชยชาญมากที่สุด คือมีถึง ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๓ รองลงมาได้แก่อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง มี ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๑ ส่วนชาวนาที่มีภูมิลำเนาเดิมในจังหวัดอ่างทองน้อยที่สุด คืออำเภอแสวงหาและอำเภอไชโย คืออำเภอละ ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๘

ชาวนาในจังหวัดอ่างทองที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากจังหวัดอื่น คือ มาจาก อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี และมาจากอำเภอโพธิ์ทะเล จังหวัดพิจิตร มีเพียงแห่งละ ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖

๑.๔ ที่อยู่ปัจจุบัน

ตารางที่ ๗

ที่อยู่ปัจจุบันของชาวนา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	อ.แสวงหา	๕	๕.๕๘
๒	อ.โพธิ์ทอง	๑๖	๑๗.๐๒
๓	อ.เมือง	๑๖	๑๗.๐๒
๔	อ.ป่าโมก	๓	๓.๑๕
๕	อ.ไชโย	๑๐	๑๐.๖๔
๖	อ.วิเศษไชยชาญ	๒๔	๒๕.๕๓
๗	อ.สามโก้	๑๓	๑๓.๘๓
๘	ไม่ตอบ	๓	๓.๑๕
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๗ ที่อยู่ปัจจุบันของชาวนาในจังหวัดอ่างทอง ส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอวิเศษไชยชาญ คือมี ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๓ รองลงมาอยู่ที่อำเภอโพธิ์ทองและอำเภอเมือง แห่งละ ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๒ อำเภอที่มีชาวนาอยู่น้อยที่สุดคือ อำเภอป่าโมก มีเพียง ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๕

๑.๕ อาศัยอยู่ในจังหวัดอ่างทอง

ตารางที่ ๘

ระยะเวลาชาวนาอยู่ที่จังหวัดอ่างทอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	๑ - ๑๐ ปี	๓	๓.๑๕
๒	๑๑ - ๒๐ ปี	๑๙	๒๐.๒๑
๓	๒๑ - ๓๐ ปี	๑๔	๑๔.๘๙
๔	๓๑ - ๔๐ ปี	๒๐	๒๑.๒๘
๕	๔๑ - ๕๐ ปี	๑๓	๑๓.๖๘
๖	๕๑ - ๖๐ ปี	๙	๙.๕๗
๗	๖๑ - ๗๐ ปี	๒	๒.๑๓
๘	ไม่ตอบ	๖	๖.๓๘
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากการพิจารณาตารางที่ ๘ จะเห็นว่าชาวนาที่อยู่ทีในจังหวัดอ่างทองนานที่สุดในช่วง ๖๑ - ๗๐ ปี มี ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ และชาวนาที่อยู่ในช่วงระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีมากที่สุด คือจำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๘ ส่วนชาวนาที่อยู่ในจังหวัดอ่างทองน้อยที่สุดคือ ช่วงระหว่าง ๑ - ๑๐ ปี มีจำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๕

๑.๖ สภาพการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๕

สภาพการประกอบอาชีพของชาวนา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	มีที่ดินของตนเอง	๘๑	๕๕.๘๖	(ตอบได้ หลายข้อ) จำนวนผู้ ตอบ ๕๔ คน
๒	เช่า	๖๐	๔๑.๓๘	
๓	รับจ้างทำ	๔	๒.๗๖	
	รวม	๑๔๕	๑๐๐.๐๐	

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่า การประกอบอาชีพทำนาของชาวนาในจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง กล่าวคือ จำนวนผู้ตอบ ๕๔ คน มีที่ดินเป็นของตนเอง ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๖ และเช่าทำ ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓๘ และรับจ้างทำนา ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๖

เนื่องจากคำตอบในข้อนี้ตอบได้หลายข้อ จึงแสดงให้เห็นว่าชาวนาที่มีที่ดินเป็นของตนเองได้เช่านาผู้อื่นทำด้วย และบางรายก็รับจ้างทำนาด้วย ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองก็จะเช่านาผู้อื่นทำและบางรายก็รับจ้างทำด้วย

๑.๗ เนื้อที่เพาะปลูก

ตารางที่ ๑๐

เนื้อที่เพาะปลูกของชาวนา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	๑ - ๑๐ ไร่	๖	๖.๓๘	ผู้มีนาสูงสุด
๒	๑๑ - ๒๐ ไร่	๑๔	๑๔.๘๙	๓๖๑ ไร่และ
๓	๒๑ - ๓๐ ไร่	๒๖	๒๗.๖๖	ค่าสุด ๕ ไร่
๔	๓๑ - ๔๐ ไร่	๑๔	๑๔.๘๙	
๕	๔๑ - ๕๐ ไร่	๑๕	๑๕.๙๖	
๖	๕๑ - ๖๐ ไร่	๗	๗.๔๕	
๗	๖๑ - ๗๐ ไร่	๒	๒.๑๓	
๘	๗๑ - ๘๐ ไร่	๔	๔.๒๖	
๙	๘๑ - ๙๐ ไร่	๑	๑.๐๖	
๑๐	๙๑ - ๑๐๐ ไร่	๒	๒.๑๓	
๑๑	๑๐๐ ไร่ขึ้นไป	๓	๓.๑๙	
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐	

จากตารางที่ ๑๐ จะเห็นว่าชาวนาในจังหวัดอ่างทอง มีเนื้อที่เพาะปลูกในช่วงระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ไร่ มีจำนวนมากที่สุดคือ ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๖ และชาวนาที่มีเนื้อที่เพาะปลูกน้อยที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง ๑ - ๑๐ ไร่ มีจำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๘ ซึ่งในช่วงระหว่าง ๑-๑๐ ไร่ ผู้ที่มีเนื้อที่น้อยที่สุดเพียง ๕ ไร่

ส่วนผู้ที่มีเนื้อที่เพาะปลูกตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ขึ้นไปมีเพียง ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๘ ซึ่งในจำนวนนี้ผู้ที่มีเนื้อที่เพาะปลูกสูงสุดคือมี ๓๖๑ ไร่

๑.๘ การทำนาไร่

ตารางที่ ๑๑

การทำนาของชาวนาไร่

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	วัว	๒	๒.๑๓
๒	ควาย	๒	๒.๑๓
๓	รถไถ	๘๐	๘๕.๗๔
	รวม	๘๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑๑ แสดงให้เห็นว่าชาวนาในจังหวัดอ่างทองใช้รถไถช่วยในการทำนามากที่สุด คือ ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๔ นอกนั้นมีผู้ใช้แรงงานจากสัตว์พาหนะ คือ วัว คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ และควายคิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓

๑.๕ การเป็นสมาชิกของกลุ่ม

ตารางที่ ๑๒

การเป็นสมาชิกของกลุ่ม

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	กลุ่มสหกรณ์	๒	๒.๑๓
๒	กลุ่มเกษตรกร	๕๐	๕๕.๓๑
๓	ไม่ตอบ	๒	๒.๑๓
	รวม	๕๔	๑๐๐.๐๐

ตามตารางที่ ๑๒ แสดงให้เห็นว่าชาวนาในจังหวัดอ่างทองเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมากที่สุด คือ ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๓๑ และเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์เพียง ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ และมีผู้ไม่ตอบ ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓

การเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรของชาวนาในจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่จะใช้ชื่อกลุ่มเกษตรกรตามชื่อตำบลที่ตนอาศัยอยู่ในปัจจุบัน

สรุป

จากแบบสอบถามจำนวน ๔๔ คน ในเรื่องข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชาวนาในจังหวัดอ่างทอง ทำให้ทราบได้ว่าอายุโดยเฉลี่ยของผู้ตอบประมาณ ๕๐ ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอวิเศษไชยชาญ และปัจจุบันส่วนใหญ่มายังคงอาศัยอยู่ที่อำเภอวิเศษไชยชาญมากที่สุดและอยู่นานโดยเฉลี่ยประมาณไม่เกิน ๕๐ ปี มากที่สุด สภาพการประกอบอาชีพของชาวนาส่วนใหญ่มีที่นาเป็นของตนเองและมีเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ ๓๐ ไร่ มีจำนวนมากที่สุด การทำนาของชาวนาใช้เครื่องจักรซึ่งเป็นรถไถช่วยในการทำนามากที่สุด การเป็นสมาชิกของกลุ่มชาวนาส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

๒. ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะจากชาวนา

๒.๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สอง

ของรัฐบาลไม่ได้เริ่มต้นมาจากพื้นฐานของประชาชน

ในการที่รัฐจะจัดบริการให้กับประชาชนภายในประเทศ รัฐจำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายของรัฐขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชาชน การที่จะสนองความต้องการของประชาชนรัฐควรให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายในการจัดทำโครงการต่าง ๆ เนื่องจากโครงการทำนาครั้งที่สองเป็นโครงการที่รัฐบาลเป็นผู้ริเริ่มจัดทำขึ้นมิได้เกิดจากชาวนา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะได้วัดถึงโครงการทำนาครั้งที่สองของรัฐบาลไม่ได้เริ่มต้นมาจากพื้นฐานของประชาชน ดังปรากฏผลจากการรวบรวมในแบบสอบถามความรู้สึกของชาวนาในจังหวัดอ่างทอง ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๓

ความเชื่อเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองของรัฐบาลไม่ได้เริ่ม
 ต้นจากพื้นฐานของประชาชน

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)			
		ตอบถูก	รอยละ	ตอบผิด	รอยละ
๑	โครงการทำนาครั้งที่สองรัฐบาลเป็นผู้ ดำเนินการให้ตั้งแต่เริ่มต้น	๖๖	๗๐.๒	๒๘	๒๙.๘
๒	โครงการทำนาครั้งที่สองประชาชน จัดทำกันเองตั้งแต่เริ่มต้น	๔๑	๔๓.๖	๕๓	๕๖.๔
๓	ท่านไม่เห็นด้วยกับการที่ชาวนาเป็นผู้ คิดทำโครงการทำนาครั้งที่สองขึ้นมาเอง	๖๑	๖๔.๘	๓๓	๓๕.๑
๔	เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอเป็นผู้ริเริ่มจัด ทำโครงการทำนาครั้งที่สอง	๗๘	๘๓.๐	๑๖	๑๖.๙
๕	ท่านไม่ทราบว่ามีการทำนาครั้งที่สอง	๗๖	๘๐.๘	๑๘	๑๙.๑
๖	ท่านไม่ทราบว่ามีการทำนา ครั้งที่สองมานานแล้ว	๗๒	๗๖.๖	๒๒	๒๓.๔
๗	ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีริเริ่มจัดทำโครงการ ทำนาครั้งที่สองขึ้นเอง	๖๑	๖๔.๘	๓๓	๓๕.๑
๘	ผู้มีอิทธิพลต่อความคิดริเริ่มของ ท่านคือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม อาชีพ	๖๒	๖๖.๐	๓๒	๓๔.๐
๙	บรรพบุรุษของท่านเป็นผู้สอนให้ท่าน ทำนาครั้งที่สอง	๗๑	๗๕.๕	๒๓	๒๔.๕
๑๐	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพเป็นผู้ สอนให้ท่านทำนาครั้งที่สอง	๘๐	๘๕.๑	๑๔	๑๔.๙
	รวม	๖๖๔	๗๐.๐๖	๒๗๒	๒๘.๙๔

คำถามมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ มีผู้ตอบจำนวน ๔๔ คน ผู้ตอบถูกต้องทั้งหมดรวมได้คะแนน ๖๖๔ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๐๖ ตามเกณฑ์ในการประเมินความเชื่อว่าการทำนาครั้งที่สองของรัฐบาลที่เริ่มต้นมาจากพื้นฐานของประชาชนในช่วง ๓๐ - ๔๔ คะแนนที่ได้ จึงเป็นการชี้บอกว่า มีความเชื่อในระดับสูง ว่าโครงการทำนาครั้งที่สองของรัฐบาลไม่ได้เริ่มต้นมาจากพื้นฐานของประชาชน ส่วนผู้ตอบผิดทั้งหมดรวมได้คะแนน ๒๗๒ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๔ เกณฑ์ในการประเมินความเชื่อว่าการทำนาครั้งที่สอง ที่เริ่มต้นมาจากพื้นฐานของประชาชนในช่วง ๑ - ๓๔ คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่ามีความเชื่อในระดับต่ำกว่าโครงการทำนาครั้งที่สองของรัฐบาลไม่ได้เริ่มต้นมาจากพื้นฐานของประชาชน ซึ่งเท่ากับแสดงว่าโครงการทำนาครั้งที่สองของรัฐบาลเป็นผู้ริเริ่มจัดทำอยู่ในเกณฑ์สูง

๒.๑.๑ ความเชื่อเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สอง
ไม่ได้เริ่มต้นจากพื้นฐานของประชาชน

จากการที่ได้สอบถามความเชื่อของชาวนาในจังหวัดอ่างทองเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองไม่ได้เริ่มต้นจากพื้นฐานของประชาชน ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๔

การทราบหรือไม่ว่ามีโครงการ

คำถาม : ทานทราบหรือไม่ว่ามีโครงการทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ทราบ	๘๗	๙๒.๕๕
๒	ไม่ทราบ	๗	๗.๔๕
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จะเห็นได้ว่าเมื่อสอบถามว่าทานทราบหรือไม่ว่ามีโครงการทำนาครั้งที่สอง ผู้ตอบส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๙๒.๕๕ ตอบว่าทราบ ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่ทราบมีเพียงร้อยละ ๗.๔๕ เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าชาวนาส่วนใหญ่ทราบถึงความมีโครงการทำนาครั้งที่สอง

ตารางที่ ๑๕

โครงการทำนาครั้งที่สองทราบจากใคร

คำถาม : ท่านทราบว่ามีการทำนาครั้งที่สองจากใคร

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๘๒	๘๗.๒๓
๒	ชาวนา	๗	๗.๔๕
๓	บรรพบุรุษ	๓	๓.๑๙
๔	ไม่ตอบ	๒	๒.๑๓
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้แสดงให้เห็นว่าชาวนาทราบว่ามีโครงการทำนาครั้งที่สองจากใคร ส่วนใหญ่ตอบว่าทราบจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพร้อยละ ๘๗.๒๓ ตอบว่าทราบจากชาวนาร้อยละ ๗.๔๕ ตอบว่าทราบจากบรรพบุรุษร้อยละ ๓.๑๙ และไม่ตอบร้อยละ ๒.๑๓ จึงกล่าวได้ว่าชาวนาทราบว่ามีโครงการทำนาครั้งที่สองจากรัฐบาลอันได้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ

ตารางที่ ๑๖

การทำโครงการทำนาครั้งที่สองปรึกษาใคร

คำถาม : ก่อนที่ท่านจะทำโครงการทำนาครั้งที่สองท่านปรึกษาใคร

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๘๐	๘๕.๑๑
๒	ชาวนา	๙	๙.๕๗
๓	บรรพบุรุษ	๒	๒.๑๓
๔	ไม่ตอบ	๓	๓.๑๙
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้จะเห็นว่าก่อนที่ชาวนาจะทำโครงการทำนาครั้งที่สอง ชาวนาปรึกษาใคร ชาวนาส่วนใหญ่ตอบว่าก่อนที่จะทำโครงการทำนาครั้งที่สอง จะปรึกษาเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพประมาณร้อยละ ๘๕.๑๑ ตอบว่าปรึกษาชาวนาร้อยละ ๙.๕๗ ตอบว่าปรึกษาจากบรรพบุรุษร้อยละ ๒.๑๓ และไม่ตอบคำถามร้อยละ ๓.๑๙ จึงกล่าวได้ว่าก่อนที่ชาวนาจะทำโครงการทำนาครั้งที่สอง ชาวนาจะต้องปรึกษาเจ้าหน้าที่ของรัฐอันได้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ

ตารางที่ ๑๗

การทำนาครั้งที่สองทำเพราะเหตุใด

คำถาม : การทำนาครั้งที่สองท่านมีความรู้สึกว่าคุณทำเพราะ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ถูกเจ้าหน้าที่บังคับ	๐	๐
๒	อยากทำเอง	๖๔	๖๘.๐๘
๓	กลุ่มเกษตรกรชักชวนให้ทำ	๒๖	๒๗.๖๖
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้ จะเห็นว่า การทำนาครั้งที่สอง ชาวนาส่วนใหญ่ มีความรู้สึกว่าคุณทำนาครั้งที่สอง เพราะอยากทำเอง คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐๘ ส่วนกลุ่มเกษตรกรชักชวนให้ทำ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๖ และ ไม่มีผู้ตอบว่าถูกเจ้าหน้าที่บังคับเลย จึงกล่าวได้ว่า การทำนาครั้งที่สอง ชาวนาทำเพราะอยากทำเอง

ตารางที่ ๑๔

กลุ่มเกษตรกรกล่าวถึงโครงการทำนาครั้งที่สองหรือไม่

คำถาม : กลุ่มที่ท่านเป็นสมาชิกพูดถึงเรื่องโครงการทำนาครั้งที่ ๒

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เคย	๘๖	๙๑.๔๘
๒	ไม่เคย	๖	๖.๓๘
๓	ไม่ตอบ	๒	๒.๑๓
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่ชาวนาเป็นสมาชิกเคยพูดถึงเรื่องโครงการทำนาครั้งที่สองหรือไม่ มีผู้ตอบว่ากลุ่มที่ชาวนาเป็นสมาชิกเคยพูดถึงเรื่องโครงการทำนาครั้งที่สองคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๔๘ และตอบว่าไม่เคยพูดถึงคิดเป็นร้อยละ ๖.๓๘ และผู้ไม่ตอบคำถามคิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มที่ชาวนาเป็นสมาชิกได้เคยพูดถึงเรื่องโครงการทำนาครั้งที่สอง

ตารางที่ ๑๘

ใคร เป็นผู้เสนอแนะการทำนาครั้งที่สอง

คำถาม : บุคคลต่อไปนี้ออกมาเสนอแนะให้ท่านทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๕๒	๑๘.๘๕	(ตอบได้
๒	เกษตรอำเภอ	๘๔	๓๕.๘๘	หลายข้อ)จำ
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๔๗	๑๗.๘๔	นวนผู้ตอบ
๔	พัฒนากร	๑๒	๔.๕๗	๘๔ คน
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๕๒	๑๘.๘๕	
๖	อื่น ๆ	๕	๑.๘๑	
	- กรมส่งเสริมการเกษตร ๓ (๑.๑๕)			
	- กลุ่มเกษตรกร ๒ (๐.๗๖)			
	รวม	๒๖๒	๑๐๐.๐๐	

จากการที่ถามว่าบุคคลต่อไปนี้ออกมาเสนอแนะให้ท่านทำนาครั้งที่สอง ซึ่งคำถามนี้เลือกตอบได้หลายข้อ ปรากฏว่า ตอบว่าเกษตรอำเภอออกมาเสนอแนะให้ชาวนาทำนาครั้งที่สองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๘ ตอบว่านายอำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๕ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๕ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๔ ตอบว่าพัฒนากร คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๗ ส่วนผู้ที่ตอบว่าอื่น ๆ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๕ และกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๖

ตารางที่ ๒๐

การส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองดำเนินการโดยใคร

คำถาม : การส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองปัจจุบันดำเนินการโดย

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๔๕	๑๗.๗๒	
๒	เกษตรอำเภอ	๙๑	๓๕.๘๓	(ตอบได้
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๔๒	๑๖.๕๔	หลายข้อ)
๔	พัฒนากร	๕	๓.๕๓	จำนวน
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๖๑	๒๔.๐๒	ตอบ
๖	อื่น ๆ			คน
	- กรมส่งเสริมการเกษตร ๓ (๑.๑๔)	๔	๑.๕๗	
	- กลุ่มเกษตรกร ๑ (๐.๓๙)			
๗	ไม่ตอบ	๒	๐.๗๘	
	รวม	๒๕๔	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่าการส่งเสริมการทำนาครั้งที่สอง ปัจจุบันดำเนินการโดยใคร คำถามนี้เลือกตอบได้หลายข้อ มีผู้ตอบว่าการส่งเสริมการทำนาครั้งที่สอง ปัจจุบันนี้ดำเนินการโดยเกษตรอำเภอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๓ รองลงมาตอบว่า เจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๒ ตอบว่านายอำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๒ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ

ละ ๑๖.๕๔ ตอบว่าพัฒนากร คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๓ ตอบว่าอื่น ๆ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ และกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐ และมีผู้ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๕

ตารางที่ ๒๑

ปัญหาของการทำนาครั้งที่สอง

คำถาม : ปัญหาของโครงการทำนาครั้งที่สอง ก็ คือ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ไม่ทราบวิธีการทำนาครั้งที่สอง	๑	๑.๐๖
๒	พื้นที่เพาะปลูกไม่มีน้ำเพียงพอ	๕๑	๕๖.๕๑
๓	ขาดปุ๋ย	๒	๒.๑๓
	รวม	๕๔	๑๐๐.๐๐

จากการที่ถามถึงปัญหาของโครงการทำนาครั้งที่สอง ส่วนใหญ่ตอบว่าพื้นที่เพาะปลูกไม่มีน้ำเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๑ รองลงมาตอบว่าขาดปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ และมีผู้ตอบว่าไม่ทราบวิธีการทำนาครั้งที่สองเพียง ๑.๐๖

ตารางที่ ๒๒

ท่านาครั้งที่สองทุกปีเพราะ

คำถาม : ท่านาครั้งที่สองเป็นประจำทุกปีเพราะ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๔๕	๔๗.๘๗
๒	ชาวนา	๒๗	๒๘.๗๒
๓	บรรพบุรุษ	๕	๕.๓๒
๔	อื่น ๆ - เพิ่มพูนรายได้ ๑๐ (๑๐.๖๔) - ผลผลิตดีกว่านาปี ๔ (๔.๒๖) - ไม่อยากปล่อยให้ว่างเปล่า ๑ (๑.๐๖)	๑๕	๑๕.๘๖
๕	ไม่ตอบ	๒	๒.๑๓
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากการถามว่าชาวนาท่านาครั้งที่สองเป็นประจำทุกปีเพราะอะไร มีผู้ตอบว่าเพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพมากที่สุด คิดรวมเป็นร้อยละ ๔๗.๘๗ ตอบว่าเพราะชาวนา คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๒ ตอบว่าบรรพบุรุษ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒ ตอบว่าอื่น ๆ ได้แก่ เพิ่มพูนรายได้ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๔ ผลผลิตดีกว่านาปี คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๖ และไม่อยากปล่อยให้ว่างเปล่า คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ ส่วนผู้ที่ไม่ตอบคำถามมีร้อยละ ๒.๑๓

ตารางที่ ๒๓

บุคคลที่มีส่วนทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

คำถาม : ผลผลิตในการทำโครงการทำนาครั้งที่สองที่เพิ่มขึ้นทุกปีเกิดจากบุคคล
ต่อไปนี้เสนอแนะ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๔๒	๑๗.๖๕	(ตอบได้
๒	เกษตรอำเภอ	๔๑	๑๖.๖๕	หลายข้อ)
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๓๖	๑๔.๕๓	จำนวนผู้
๔	พัฒนากร	๑๓	๕.๒๕	ตอบ ๑๕
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๕๐	๒๐.๐๐	กข
๖	อื่น ๆ - เพื่อนชาวนา ๒(๐.๘๔) - กลุ่มเกษตรกร ๒(๐.๘๔)	๔	๑.๖๕	
๗	ไม่ตอบ	๒	๐.๘๔	
	รวม	๒๓๘	๑๐๐.๐๐	

จากการที่ถามว่าผลผลิตในการทำโครงการทำนาครั้งที่สองที่เพิ่มขึ้น
ทุกปีเกิดจากบุคคลต่อไปนี้เสนอแนะ ซึ่งคำถามข้อนี้ตอบได้หลายข้อ มีผู้ตอบว่า
เกษตรอำเภอเป็นผู้เสนอแนะมากที่สุด คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๖.๖๕ รองลงมา
ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทานเป็นผู้เสนอแนะ คิดรวมเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ตอบว่า
นายอำเภอเป็นผู้เสนอแนะ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๗.๖๕ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่าย
ส่งเสริมอาชีพ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๔.๕๓ ตอบว่าพัฒนากร คิดรวมเป็นร้อยละ

๕.๔๕ และตอบว่าอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑.๖๘ โดยตอบว่าเพื่อนชานา คิดเป็น ร้อยละ ๐.๘๔ และกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๔ และไม่ตอบคำถาม มีร้อย ละ ๐.๘๔

สรุป

เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อว่โครงการทำนาครั้งที่สองไม่ไค่เริ่มตนมาจากพื้นฐานของประชาชนว่มีความเชื่อสูงหรือต่ำประการใด ตามแบบสอบถาม ขอ ง. มาให้คะแนนตามหลักการของ Likert Scale

โดยคำถามที่เป็น Positive ให้ ๕,๔,๓,๒,๑ ตามลำดับ คำถามที่เป็น Negative ให้ ๑,๒,๓,๔,๕ ตามลำดับ ในแต่ละคำตอบ เพื่หาค่าคะแนนมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$ = arithmetic mean)

โดยการคำนวณจาก

$$\begin{aligned} \bar{X} &= \frac{\text{คะแนนรวมทั้งหมดของคำตอบแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนชานา} \times \text{จำนวนคำถามในกลุ่ม}} \\ &= \frac{๓๕๖๒}{๕๔ \times ๑๐} \\ &= ๓.๒๕ \end{aligned}$$

จากการคำนวณปรากฏว่ได้ค่าคะแนนมัชฌิมเลขคณิตเท่ากับ ๓.๒๕ คะแนนตามเกณฑ์ในการประเมินความเชื่อว่โครงการทำนาครั้งที่สองไม่ไค่เริ่มตนมาจากพื้นฐานของประชาชน ในช่วงคะแนน ๓.๕-๔.๒ คะแนนที่ไค่จึงเป็นการชี้ บอว่ชานามีความเชื่อในระดับสูงว่โครงการทำนาครั้งที่สองไม่ไค่เริ่มตนมาจาก พื้นฐานของประชาชน ซึ่งเท่ากับแสดงว่โครงการทำนาครั้งที่สองเริ่มตนจากรัฐ- บาลอยู่ในเกณฑ์สูงควย

๒.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่รวม
กันรับผิดชอบโครงการทำนาคครั้งที่สอง

ความร่วมมือการประสานงานเป็นการที่บุคคลหรือหน่วยงานในองค์การ
ทำงานร่วมมือกับบุคคลอื่น หรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน การ
ประสานงาน เป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการบริหารในองค์การใหญ่หรือสถาบัน
ชนวนบริหารจะตองจัดให้ส่วนต่าง ๆ ขององค์การทำงานประสานกัน เพื่อที่จะ
ได้รับผลที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการต่าง ๆ ย่อมเป็น
ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งอันเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้การนำบริการของรัฐไปสู่ประ-
ชาชน (ชาวนา) อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความมุ่งมาดปรารถนาในการบริหาร
งานในระบบประชาธิปไตยในอันที่จะทำให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุดคุ้มกับการ
ที่ได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรไปในการบริหารงานของประเทศและก่อให้เกิดความพึงพล
ใจแห่งประชาชน (ชาวนา) ผู้เขียนจะได้ศึกษาวิจัยถึงปัญหาการประสานงานระ-
หว่างราชการต่าง ๆ ที่รวมกันรับผิดชอบโครงการทำนาคครั้งที่สองในจังหวัดอ่างทอง
ดังต่อไปนี้

กรมการปกครอง, หลักบริหาร พระนคร : โรงพิมพ์สวน
ทองถิ่น ๒๕๐๘, หน้า ๓๐๕.

ตารางที่ ๒๔

การประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการ
การดำเนินงานครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)			
		ตอบถูก	ร้อยละ	ตอบผิด	ร้อยละ
๑	เมื่อท่านมีปัญหาในการดำเนินงานครั้งที่สอง ท่านไปติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๘๖	๙.๑๕	๘	๐.๘๕
๒	เมื่อท่านมีปัญหาในการดำเนินงานครั้งที่ สองท่านมักจะแก้ไขด้วยตนเอง	๕๑	๕.๔๓	๔๓	๔.๕๗
๓	การไปติดต่อราชการมักจะประสบกับ ปัญหายุ่งยาก	๖๑	๖.๔๘	๓๓	๓.๕๑
๔	ท่านมักจะพบว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม อาชีพบางครั้งมักจะไม่ประสานงานกัน	๕๘	๖.๑๗	๓๖	๓.๘๓
๕	การไม่ประสานงานกันของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพทำให้ท่านไม่ออกไป ติดต่อ	๕๐	๕.๓๒	๔๔	๔.๖๘
๖	ท่านมีความรู้สึกว่าการส่งเสริมการงาน ครั้งที่สองของทางราชการ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ ที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพร่วมมือกันดี	๘๒	๘.๗๒	๑๒	๑.๒๖
๗	การดำเนินงานครั้งที่สองในปัจจุบันไม่จำเป็น ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ จากหลาย ๆ ฝ่าย	๕๓	๕.๖๔	๔๑	๔.๓๔
๘	การดำเนินงานครั้งที่สองทางรัฐบาลได้ส่งเจ้า หน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพจากส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และอำเภอเข้ามาช่วยดูแล การดำเนินการของชาวนายังเกิดผลดี	๘๖	๙.๑๕	๘	๐.๘๕

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)			
		ตอบถูก	รอยละ	ตอบผิด	รอยละ
๙	ท่านมีความรู้สึกว่าการทำนาครั้งที่สอง น่าจะใช้เกษตรกรอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบ โครงการแต่ฝ่ายเดียว	๕๒	๕๕.๔๓	๕๒	๕๕.๔๓
๑๐	ท่านมักจะได้ยินจากเพื่อนร่วมอาชีพบน เสมอว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพออก มาส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองมักขัด แย้งกัน	๔๗	๕๐.๐๐	๔๗	๕๐.๐๐
	รวม	๖๑๖	๖๕.๕๓	๓๒๔	๓๔.๔๗

คำถามมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ มีผู้ตอบจำนวน ๙๔ คน ผู้ตอบถูกต้องทั้งหมดได้คะแนน ๖๑๖ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๓ ตามเกณฑ์ในการประเมินการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๕๐-๖๔ คะแนน ที่ได้จึงเป็นการชี้บอกร่อง การประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ตอบผิดทั้งหมดรวมได้คะแนน ๓๒๔ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๗ เกณฑ์ในการประเมินการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๓๕-๔๙ คะแนน ที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่า การประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับไม่ต่ำมาก แสดงให้ทราบว่าในการร่วมมือของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพในการดำเนินงานต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

๒.๒.๑ ปัญหาการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สอง

จากการที่ได้สอบถามความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดอ่างทอง เกี่ยวกับการประสานงานของราชการอันได้แก่ นายอำเภอ เกษตรอำเภอ ปลัดอำเภอ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ พัฒนาการ และเจ้าหน้าที่ชลประทาน ซึ่งรวมกันรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำโครงการทำนาครั้งที่สอง ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๕

ใครที่สามารถแก้ปัญหาให้ชาวนาก่อน

คำถาม : เวลาท่านมีปัญหาในการทำนาครั้งที่สอง ท่านไปหาใครก่อน

ลำดับที่	รายการ	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๓๐	๑๔.๕๖	(กลุ่มใด
๒	เกษตรอำเภอ	๔๐	๔๓.๖๘	หลายข้อ)
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๒๓	๑๑.๑๗	จำนวนผู้
๔	พัฒนาการ	๔	๓.๘๘	ตอบ
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๕๒	๒๕.๒๔	คน
๖	อื่น ๆ	๒	๐.๙๗	
	- เพื่อนชาวนา ๒(๐.๙๗)			
๗	ไม่ตอบ	๑	๐.๔๘	
	รวม	๒๐๖	๑๐๐.๐๐	

จากการที่ถามชาวนาว่าเวลามีปัญหาในการทำนาครั้งที่สองชาวนาไปหาใครก่อน ซึ่งคำถามข้อนี้ตอบได้หลายข้อ ปรากฏว่ามีผู้ตอบว่าเกษตรอำเภอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๘ รองลงมาตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒๔ ตอบว่านายอำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๖ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๗ และตอบว่าพัฒนาการ คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๘ ส่วนคำตอบอื่น ๆ โดยตอบว่าเพื่อนชาวนา คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๗ และไม่ตอบคำถามคิดเป็นร้อยละ ๐.๔๘

ตารางที่ ๒๖

เหตุที่ไม่ไปติดต่อกับหน่วยงานราชการ

คำถาม : เมื่อท่านมีปัญหาท่านมักไม่ไปติดต่อกับหน่วยราชการเพราะ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ไม่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่	๑๒	๑๒.๗๑
๒	ข้าราชการไม่ถูกกัน	๐	๐
๓	สถานที่ติดต่อราชการอยู่ไกล	๕๕	๕๘.๕๑
๔	ปัญหาคอร์ปชั่น	๑	๑.๐๖
๕	เขาพบยาก	๓	๓.๑๙
๖	อื่น ๆ - ไม่มีปัญหา ๓(๓.๑๙) - การคมนาคมไม่สะดวก ๕ (๕.๓๒) - ได้รับความสะดวก ๒(๒.๑๓)	๑๐	๑๐.๖๔
๗	ไม่ตอบ	๑๓	๑๓.๘๓
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าเมื่อท่านมีปัญหาท่านมักไม่ไปติดต่อกับหน่วยงานราชการเพราะอะไร ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าสถานที่ติดต่ออยู่ทางไกล คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕๑ ตอบว่าไม่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๑ ตอบว่าเขาพบยาก คิดรวมเป็นร้อยละ ๓.๑๙ ตอบว่าอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๐.๖๔ โดยตอบว่าไม่มีปัญหา ร้อยละ ๓.๑๙, การคมนาคมไม่สะดวก ร้อยละ ๕.๓๒ ได้รับความสะดวก ร้อยละ ๒.๑๓

ผู้ที่ตอบว่าเพราะปัญหาคอร์ปชั่น คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ ส่วนคำตอบที่ว่าข้าราชการไม่ถูกกัน ไม่มีผู้ใดตอบเลยและมีผู้ไม่ตอบคำถามจนถึงร้อยละ ๑๓.๘๓

ตารางที่ ๒๗

หน่วยงานที่ให้บริการลาซา

คำถาม : เมื่อท่านไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพ เกี่ยวกับการทำนาครั้งที่สอง ท่านมักพบว่า หน่วยงานที่ให้บริการลาซา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๔	๗.๖๙	(ตอบไม่
๒	เกษตรอำเภอ	๑๐	๘.๕๕	หลายข้อ)
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๗	๕.๙๘	จำนวนผู้
๔	พัฒนากร	๕	๔.๒๗	ตอบ ๔๔
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๔๑	๓๕.๐๔	คน
๖	อื่น ๆ - หัวหน้าไม่อยู่ทำแทนไม่ได้ ๑ (๐.๘๕) - ไม่มี ๔ (๓.๔๒) - ระบบราชการไม่คล่องตัว ๑ (๐.๘๕)	๖	๕.๑๔	
๗	ไม่ตอบ	๓๔	๓๓.๓๓	
	รวม	๑๑๗	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่า เมื่อชาวบ้านไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพ เกี่ยวกับการทำนาครั้งที่สอง ชาวบ้านมักพบว่าหน่วยงานที่ให้บริการลาซา ซึ่งคำตอบที่ตอบได้หลายข้อ ผลปรากฏว่าหน่วยงานที่ให้บริการลาซาที่สุดได้แก่เจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๔ หน่วยงานที่ดารา รองลงมาได้แก่เกษตรอำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๕ รองลงมาได้แก่นายอำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๙

รองลงมาได้แก่ปลั๊กอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๘ รองลงมาได้แก่พัฒนากร คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๗ ส่วนผู้ที่ตอบว่าลาซาเพราะสาเหตุอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๔ โดยตอบว่าหัวหน้าไม่ยอมทำหน้าที่ใด ร้อยละ ๐.๘๕ ตอบว่าไม่มีสาเหตุร้อยละ ๓.๔๒ และตอบว่าระบบราชการไม่คล่องตัว ร้อยละ ๐.๘๕ ส่วนผู้ที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓

ตารางที่ ๒๘

สภาพการประสานงานของหน่วยราชการ

คำถาม : การส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองของทางราชการนั้น หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพแต่ละฝ่าย

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ทำงานประสานกันดี	๔๕	๔๘.๐๘
๒	ทำงานไม่ประสานกันเลย	๑๓	๑๓.๘๓
๓	อื่น ๆ - เขาชามเย็นชาม ๒ (๒.๑๓)	๒	๒.๑๓
	รวม	๕๘	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าการส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองของทางราชการนั้น หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพแต่ละฝ่ายเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่ตอบว่าทำงานประสานงานกันดี คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๘ ตอบว่าทำงานไม่ประสานกันเลย คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๓.๘๓ และตอบอื่น ๆ โดยตอบว่า เขาชามเย็นชาม คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓

การประสานงานของเจ้าหน้าที่เป็นอย่างไ

คำถาม : เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพที่เข้าไปส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองของหน่วยราชการมักออกไปประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	อยู่เสมอ	๖๔	๖๘.๐๕
๒	นาน ๆ ครั้ง	๒๔	๒๕.๕๓
๓	ไม่เคยไปเลย	๑	๑.๐๖
๔	ไม่ตอบ	๕	๕.๓๒
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพที่เข้าไปส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองของหน่วยราชการมักออกไปประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าไปประชุมชี้แจงอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๐๕ ส่วนตอบว่าไปประชุมชี้แจงนาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๓ และตอบว่าไม่เคยไปประชุมชี้แจงเลย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ มีผู้ไม่ตอบคำถามข้อนี้ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒

ตารางที่ ๓๐

ชื่อนามมีความรู้สึกต่อการประสานงาน

คำถาม : เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพแต่ละฝ่ายที่เข้าไปส่งเสริมการทำงานครั้งที่สอง ท่านมีความเห็นว่า

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ขัดแย้งกัน	๒	๒.๑๓
๒	ขาดความรู้ความสามารถ	๒	๒.๑๓
๓	เขากันไม่ไค้กับเกษตรกร	๗	๗.๔๕
๔	เขากันไค้ดีกับเกษตรกร	๗๖	๘๐.๘๕
๕	ไม่ตอบ	๓	๓.๑๓
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพแต่ละฝ่ายที่เข้าไปส่งเสริมการทำงานครั้งที่สอง ชื่อนามมีความเห็นอย่างไร ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าเขากันไค้ดีกับเกษตรกร คิดรวมเป็นร้อยละ ๘๐.๘๕ ส่วนผู้ที่ตอบว่าเขากันไม่ไค้กับเกษตรกร คิดรวมเป็นร้อยละ ๗.๔๕ ตอบว่าขัดแย้งกัน คิดรวมเป็นร้อยละ ๒.๑๓ และตอบว่าขาดความรู้ความสามารถคิดรวมเป็นร้อยละ ๒.๑๓ มีผู้ไม่ตอบคำถามนี้ คิดรวมเป็นร้อยละ ๓.๑๓

ตารางที่ ๓๑

หน่วยราชการที่ให้ความสนใจต่อโครงการ

คำถาม : ท่านมีความรู้สึกว่าโครงการทำมาครั้งที่สองนั้น หน่วยราชการที่ให้ความสนใจต่อโครงการมาก คือ

ลำดับที่	รายการ	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๕๐	๑๕.๖๑	(ตอบได้)
๒	เกษตรอำเภอ	๘๘	๓๔.๕๐	หลายต่อ)
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๕๐	๑๕.๖๘	จำนวนผู้
๔	พัฒนากร	๑๒	๔.๗๑	ตอบ ๕๕
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๖๑	๒๓.๕๒	กน
๖	อื่น ๆ กลุ่มเกษตรกร	๒	๐.๗๘	
๗	ไม่ตอบ	๑	๐.๓๘	
	รวม	๒๕๕	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่าชาวนามีความรู้สึกว่าโครงการทำมาครั้งที่สองนั้น หน่วยราชการที่ให้ความสนใจต่อโครงการมากคือ ใคร ซึ่งคำถามนี้เลือกตอบได้หลายข้อ ส่วนใหญ่ตอบว่าหน่วยราชการที่ให้ความสนใจต่อโครงการมากคือ เกษตรอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๓๔.๕๐ รองลงมาตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดรวมเป็นร้อยละ ๒๓.๕๒ ตอบว่านายอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๕.๖๑ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๕.๖๘ ตอบว่าพัฒนากร คิดรวมเป็นร้อยละ ๔.๗๑ และตอบว่าอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร คิดรวมเป็นร้อยละ ๐.๗๘ มีผู้ไม่ตอบคำถาม คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๘

ตารางที่ ๓๒

เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต่อโครงการ

คำถาม : การทำนาครั้งที่สองในปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ส่งเสริมอาชีพดังนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๒๗	๑๘.๖๒	ตอบได้
๒	เกษตรอำเภอ	๑๖	๑๑.๐๓	หลายขย
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๒๕	๑๗.๒๔	จำนวน
๔	พัฒนากร	๓๑	๒๑.๓๘	ตอบได้
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๑๑	๗.๕๕	กน
๖	ไม่ตอบ	๓๕	๒๔.๑๔	
	รวม	๑๔๕	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ว่า การทำนาครั้งที่สองในปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องอาศัย
เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพดังนี้ ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าพัฒนากร คิดรวมเป็นร้อย
ละ ๒๑.๓๘ ตอบว่านายอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๘.๖๒ ตอบว่าปลัดอำเภอ
ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๗.๒๔ ตอบว่าเกษตรอำเภอ คิดรวม
เป็นร้อยละ ๑๑.๐๓ และตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดรวมเป็นร้อยละ ๗.๕๕
มีผู้ไม่ตอบคำถาม คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๔

ความเห็นเกี่ยวกับการรับผิดชอบโครงการ

คำถาม : การส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองควรถือหน่วยราชการหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการแต่เพียงผู้เดียว

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (ท = 94)	ร้อยละ
๑	เห็นควย - กรมส่งเสริมการเกษตร ๒๖ (๒๗.๖๖) - ไม่ตอบหน่วย ๒๓ (๒๔.๔๗) - ชลประทาน ๕ (๕.๓๒)	๕๔	๕๗.๔๕
๒	ไม่เห็นควย	๓๕	๓๗.๒๓
๓	อื่น ๆ - ทุกฝ่ายร่วมมือกัน	๕	๕.๓๒
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่า การส่งเสริมการทำนาครั้งที่สองควรถือหน่วยราชการใดหน่วยราชการหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการแต่เพียงผู้เดียว ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นควย คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๔๕ โดยตอบว่าเห็นควยควรให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๖ ตอบว่าเห็นควย ไม่ตอบหน่วยราชการ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๗ และตอบว่าเห็นควยควรให้ชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒ ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นควย คิดรวมเป็นร้อยละ ๓๗.๒๓ และมีผู้ตอบว่าอื่น ๆ โดยตอบว่าทุกฝ่ายร่วมมือกัน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๒

ตารางที่ ๓๔

ความสนใจของเจ้าหน้าที่คอโครงการ

คำถาม : เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพจากส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และส่วนอำเภอ
เคยออกมาดูแลและเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เคย	๕๐	๕๕.๓๕
๒	ไม่เคย	๓	๓.๑๙
๓	ไม่ตอบ	๑	๑.๐๖
	รวม	๕๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพจากส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และส่วนอำเภอ เคยออกมาดูแลและเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สอง ส่วนใหญ่ตอบว่าเคย คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๓๕ และตอบว่าไม่เคย คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๙ มีผู้ไม่ตอบคำถามคิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สอง ของจังหวัดอ่างทอง โดยได้สอบถามความรู้สึกของชาวนา ตามแบบสอบถาม ของ. มาให้คะแนนตามหลักการของ Likert Scale

โดยพิจารณาให้คะแนนสำหรับคำถามที่เป็น Positive ให้ ๕,๔,๓,๒,๑ ตามลำดับ และคำถามที่เป็น Negative ให้ ๑,๒,๓,๔,๕ ตามลำดับ ในแต่ละคำตอบเพื่อหาค่าคะแนนมัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$ = arithmetic mean) โดยการคำนวณจาก

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \frac{\text{คะแนนรวมทั้งหมดของคำตอบแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนชาวนา} \times \text{จำนวนคำถามในกลุ่ม}} \\ &= \frac{๒๘๗๖}{๕๔ \times ๕} \\ &= ๓.๕๐\end{aligned}$$

จากการคำนวณผลปรากฏว่าได้ค่าคะแนนมัธยิมเลขคณิตเท่ากับ ๓.๕๐ คะแนน ตามเกณฑ์ในการประเมินการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๒.๗ - ๓.๕ คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าการประสานงานระหว่างราชการต่าง ๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับปานกลาง เป็นการแสดงว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยราชการที่รับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สองมีการประสานงานกันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

๒.๓ ผลการวิจัยเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องของ ชาติความ
รัฐเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สอง

ในการดำเนินงานตามโครงการทำนาครั้งที่สองจำเป็นต้องอาศัย
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีความรู้ความสามารถและนำบริการของ
รัฐไปสู่ประชาชน (ชาวนา) ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและทันเวลา

ดังนั้นในบทนี้จะได้อธิบายถึงความรูต่าง ๆ ของชาวนาในจังหวัด
อ่างทอง ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่
นายอำเภอ เกษตรอำเภอ ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ พัฒนาการ และเจ้า
หน้าที่ชลประทานว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองอย่างไร
บ้าง ดังปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ ๓๕

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องของชาควรรู้เกี่ยวกับโครงการทำนา
ครั้งที่สอง

ลำดับ	รายการ	จำนวน (N = 94)			
		ตอบถูก	ร้อยละ	ตอบผิด	ร้อยละ
๑	เมื่อท่านมีปัญหา เกี่ยวกับการทำนาครั้งที่สอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพจะให้ความรู้ในการแก้ปัญหาเป็นอย่างดี	๘๖	๙.๑๕	๘	๐.๘๕
๒	ความรู้ในการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ ท่านเห็นว่ามีความประโยชน์ในการแก้ปัญหา	๘๖	๙.๑๕	๘	๐.๘๕
๓	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพมักให้คำแนะนำไม่ตรงกับการทำนาครั้งที่สอง	๙๓	๘.๑๘	๑๓	๑.๘๑
๔	ท่านเคยสอบถามเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอแล้ว ปรากฏว่า ไม่เคยให้ความกระจ่างแก่ท่านเลย	๙๒	๙.๖๖	๒๒	๒.๓๔
๕	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพเคยจัดทำแปลงสาธิตในการทำนาครั้งที่สองให้เกษตรกรตำบลต่างๆ ในเขตอำเภอได้ประโยชน์	๘๒	๘.๙๒	๑๒	๑.๒๘
๖	แปลงสาธิตของเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพเกิดประโยชน์	๘๙	๙.๒๖	๙	๐.๙๕

ลำดับ	รายการ	จำนวน (N = 94)			
		ตอบถูก	ร้อยละ	ตอบผิด	ร้อยละ
๓	ตามความรู้สึกของท่าน เจ้าหน้าที่ ที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพส่วนใหญ่ไม่ มีความรู้ความเข้าใจโครงการ ทำนาครั้งที่สองคืนัก	๒๓	๒๔.๓๐	๓๑	๓๓.๐๖
๔	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมมักพูดอยู่ เสมอว่า โครงการทำนาครั้งที่สอง เป็นเรื่องล้าสมัย แต่เสนอให้ทำ เพราะผู้ใหญ่สั่ง	๓๔	๓๖.๓๐	๑๖	๑๖.๙๐
๕	เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพมัก จะให้ท่านเพาะปลูกพืชอย่างอื่น ที่ดีกว่าการทำนา	๒๒	๒๓.๒๖	๓๒	๓๓.๖๑
	รวม	๖๙	๗๓.๔๑	๑๕	๑๖.๕๙

คำถามทั้งหมดมี ๕ ข้อ มีผู้ตอบจำนวน ๙๔ คน ผู้ตอบถูกทั้งหมด
รวมได้คะแนน ๖๙ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๑ ตามเกณฑ์ในการประเมินว่าเจ้า
หน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๓๐ - ๔๔
คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจโครงการ
ทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับดี ส่วนผู้ที่ตอบผิดทั้งหมดรวมได้คะแนน ๑๕ คิดเป็นร้อยละ
๑๖.๕๙ ตามเกณฑ์ในการประเมินว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ
โครงการในช่วง ๑ - ๓๔ คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องที่
ไม่มีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองมีอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่งเท่ากับแสดง
ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาครั้งที่สองมีความรู้ความเข้าใจโครงการ
อยู่ในเกณฑ์ดี

๒.๓.๑ เจาหนาที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องของชาคความรู้เกี่ยวกับโครงการทำนา
ครั้งที่สอง

จากการที่ได้สอบถามความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดอ่างทอง เกี่ยว
กับความรูความเข้าใจของเจาหนาที่อันใดแก นายอำเภอ เกษตรอำเภอ ปลัด
อำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ พัฒนาการและเจาหนาที่ชลประทาน ที่มีต่อโครงการทำ
นาครั้งที่สอง ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓๖

เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใดที่สามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุด

คำถาม : เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใด ที่สามารถแก้ไขปัญหให้ท่านได้ดีที่สุด

ลำดับที่	รายการ	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๓๒	๑๔.๑๐	(เลือกตอบได้หลายข้อ)
๒	เกษตรอำเภอ	๔๔	๔๑.๔๑	
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๒๖	๑๑.๔๕	จำนวนผู้
๔	พัฒนากร	๑๒	๕.๒๔	ตอบ ๔๔
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๖๐	๒๖.๔๓	คน
๖	อื่น ๆ	๓	๑.๓๒	
	- กลุ่มเกษตรกร ๒ (๐.๘๘)			
	- ชาวนา ๑ (๐.๔๔)			
	รวม	๒๒๗	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่าเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใด ที่สามารถแก้ไขปัญหให้ชาวนาได้ดีที่สุด คำถามนี้เลือกตอบได้หลายข้อ มีผู้ตอบว่าเกษตรอำเภอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๑ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๓ ตอบว่านายอำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๐ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๕ และตอบว่าพัฒนากร คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๔ ส่วนผู้ที่ตอบว่าอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๒ โดยตอบว่ากลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๘ และชาวนา คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔

ตารางที่ ๓๗

ผู้เสนอแนะให้เกิดความเข้าใจการจัดทำโครงการ

คำถาม : ผู้ที่เสนอแนะให้ท่านเข้าใจในการจัดทำโครงการทำนาครั้งที่สองคือ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๓๕	๑๕.๔๕	(เลือกตอบ ได้หลายข้อ)
๒	เกษตรอำเภอ	๕๖	๒๒.๕๕	
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๓๕	๑๕.๔๕	จำนวนผู้ ตอบ ๕๔ คน
๔	พัฒนากร	๑๕	๖.๖๔	
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๔๒	๑๘.๕๕	คน
๖	อื่น ๆ	๓	๑.๓๒	
	- แม่และพี่ชาย ๒(๐.๘๘)			
	- กลุ่มเกษตรกร ๑ (๐.๔๔)			
	รวม	๒๒๖	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่าผู้ที่เสนอแนะให้ท่านเข้าใจในการจัดทำโครงการทำนาครั้งที่สอง คือใคร ซึ่งเลือกตอบได้หลายข้อ มีผู้ตอบว่าเกษตรอำเภอมากที่สุด คิดรวมเป็นร้อยละ ๒๒.๕๕ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๘.๕๕ ตอบว่านายอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๕.๔๕ ตอบว่า ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดรวมเป็นร้อยละ ๖.๖๔ มีผู้ตอบอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑.๓๒ โดยแยกตอบว่า แม่และพี่ชาย คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๘ และกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔

ตารางที่ ๓๘

ความรู้สึกว่าเจ้าหน้าที่เข้าใจโครงการ

คำถาม : ท่านมีความรู้สึกว่เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพของอำเภอมีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	มีอย่างมาก	๖๓	๖๗.๐๒
๒	มีบ้างแต่ไม่มากนัก	๓๑	๓๒.๙๘
๓	ไม่มี	๐	๐
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่า ชาวนามีความรู้สึกว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพของอำเภอมีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองอย่างไร ส่วนใหญ่ตอบว่ามีอย่างมาก คิดรวมเป็นร้อยละ ๖๗.๐๒ และตอบว่ามีบ้างแต่ไม่มากนัก คิดรวมเป็นร้อยละ ๓๒.๙๘ ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่มีความรู้เลย ไม่มีผู้ตอบ

ตารางที่ ๓๔

ผู้ที่ประชุมเกี่ยวกับโครงการเป็นประจำ

คำถาม : ผู้ที่ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองเป็นประจำได้แก่

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๓๒	๑๔.๘๘	(เลือกตอบ ได้หลายข้อ)
๒	เกษตรอำเภอ	๔๖	๔๔.๖๕	
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริม อาชีพ	๒๖	๑๒.๐๙	จำนวนผู้ ตอบ ๘๔ คน
๔	พัฒนากร	๑๑	๕.๑๒	
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๔๗	๒๑.๘๖	
๖	อื่น ๆ - ไม่เคยมาประชุม ๑ (๐.๔๗) - กลุ่มเกษตรกร ๑ (๐.๔๗)	๒	๐.๙๓	
๗	ไม่ตอบ	๑	๐.๔๗	
	รวม	๒๑๕	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่า ผู้ที่ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองเป็นประจำได้แก่ใคร ซึ่งตอบได้หลายข้อ ส่วนใหญ่ตอบว่าเกษตรอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๔๔.๖๕ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดรวมเป็นร้อยละ ๒๑.๘๖ ตอบว่านายอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๔.๘๘ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่าย

ส่งเสริมอาชีพ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๒.๐๘ และตอบว่าพัฒนากร คิดรวมเป็นร้อยละ ๕.๑๒ ส่วนผู้ตอบว่าอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๐.๘๓ โดยแยกตอบว่าไม่เคยมาประชุม คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๗ และตอบว่ากลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๗ ส่วนผู้ไม่ตอบคำถาม คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๗

ตารางที่ ๔๐

ผลผลิตเพิ่มขึ้นเพราะใคร

คำถาม : ผลผลิตจากการทำนาครั้งที่สองเพิ่มขึ้นเพราะใครขอเสนอแนะมาจาก

ลำดับที่	รายการ	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๑๘	๘.๘๒	(เลือกตอบ
๒	เกษตรกรอำเภอ	๘๓	๔๘.๖๘	หลายคำตอบ)
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๒๖	๑๓.๖๑	จำนวนผู้ตอบ ๘๔ คน
๔	พัฒนากร	๑๓	๖.๘๑	
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๓๔	๑๗.๘๐	
๖	อื่น ๆ - กลุ่มเกษตรกร ๒ (๑.๐๕) - ราษฎรนายยาและปฎุ ๑ (๐.๕๒) - ชาวนา ๒ (๑.๐๕)	๕	๒.๖๒	
๗	ไม่ตอบ	๒	๑.๐๕	
	รวม	๑๘๑	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ถามว่า ผลผลิตจากการทำนาครั้งที่สองเพิ่มขึ้นเพราะ
 ไทขอเสนอแนะมาจากใคร ซึ่งตอบได้หลายข้อ ตอบว่าเกษตรกรอำเภอมากที่สุด
 คิดรวมเป็นร้อยละ ๔๘.๖๔ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน คิดรวมเป็นร้อยละ
 ๑๓.๘๐ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๑ ตอบว่า
 นายอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๘.๔๒ และตอบว่าพัฒนากร คิดรวมเป็นร้อยละ
 ๖.๘๑ ส่วนผู้ที่ตอบว่าอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๒.๖๒ โดยแยกตอบว่ากลุ่มเกษตร
 กร คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๕ ตอบว่ารานจำหน่ายยาและปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๒
 และตอบว่าชาวนา คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๕ มีผู้ไม่ตอบคำถามนี้ คิดเป็นร้อยละ
 ๑.๐๕

ตารางที่ ๔๑

ผู้จัดทำแปลงสาธิต

คำถาม : ผู้ที่จัดทำแปลงสาธิตเกี่ยวกับการทำโครงการทำนาครั้งที่สอง ได้แก่

ลำดับที่	รายการ	จำนวน คำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๑๖	๑๐.๑๘	(เลือกตอบ ได้หลายข้อ)
๒	เกษตรกรอำเภอ	๘๔	๕๘.๘๓	
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริม อาชีพ	๑๘	๑๒.๑๐	จำนวนผู้ ตอบ ๘๔
๔	พัฒนากร	๘	๕.๑๐	คน
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๑๔	๘.๘๒	
๖	อื่น ๆ - กลุ่มเกษตรกร	๑	๐.๖๔	
๗	ไม่ตอบ	๕	๓.๑๘	
	รวม	๑๕๓	๑๐๐.๐๐	

จากคำถามที่ว่า ผู้ที่จัดทำแปลงสาธิตเกี่ยวกับการทำโครงการทำนาครั้งที่สองใครใคร่ ซึ่งตอบได้หลายข้อ ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่า เกษตรอำเภอกิจรวมเป็นร้อยละ ๕๕.๘๓ ตอบว่าปลัดอำเภอฟายสงเสริมอาชีพ กิจรวมเป็นร้อยละ ๑๒.๑๐ ตอบว่านายอำเภอ กิจรวมเป็นร้อยละ ๑๐.๑๕ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทาน กิจรวมเป็นร้อยละ ๘.๕๒ และตอบว่าพัฒนากร กิจรวมเป็นร้อยละ ๕.๑๐ ส่วนผู้ที่ตอบว่าอื่น ๆ ใคร่ถามกลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๔ มีผู้ไม่ตอบคำถามนี้คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๘

ตารางที่ ๔๒

ผู้ที่ก่อให้เกิดโครงการ เกิดความสำเร็จ

คำถาม : โครงการทำนาครั้งที่สองกระทำเป็นประจำทุกปี บุคคลใดที่ก่อให้เกิดความสำเร็จมากที่สุด

ลำดับที่	รายการ	จำนวนคำตอบ	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	นายอำเภอ	๒๔	๑๐.๕๑	(เลือกตอบ
๒	เกษตรอำเภอ	๕๓	๔๒.๒๗	ได้หลายคำ
๓	ปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอาชีพ	๒๕	๑๓.๑๘	ตอบ) จำนวนผู้
๔	พัฒนากร	๑๐	๔.๕๕	ตอบ ๕๕
๕	เจ้าหน้าที่ชลประทาน	๖๐	๒๗.๒๗	คน
๖	อื่น ๆ	๔	๑.๘๒	
	- ชาวนา ๒ (๐.๘๒)			
	- - ร้านจำหน่ายยาและปุ๋ย ๑ (๐.๔๕)			
	- กลุ่มเกษตรกร ๑ (๐.๔๕)			
	รวม	๒๒๐		

จากคำถามที่ถามว่าโครงการทำนาครั้งที่สอง กระทำเป็นประจำ
 ทุกปีบุคคลใดที่ก่อให้เกิดความสำเร็จมากที่สุด ซึ่งตอบได้หลายข้อ ผู้ตอบส่วน
 ใหญ่ตอบว่า เกษตรอำเภอมากที่สุด คิดรวมเป็นร้อยละ ๔๒.๒๗ ตอบว่าเจ้า
 หน้าที่ชลประทาน คิดรวมเป็นร้อยละ ๒๗.๒๗ ตอบว่าปลัดอำเภอฝ่ายส่งเสริมอา-
 ชีพ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๘ ตอบว่านายอำเภอ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๐.๘๑ และ
 ตอบว่าพัฒนากร คิดรวมเป็นร้อยละ ๔.๕๕ ส่วนผู้ที่ตอบว่าอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อย
 ละ ๑.๘๒ โดยแยกตอบว่าชาวนา คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๒ ตอบว่างานจำหน่าย
 ยาและปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๕ และตอบว่า กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๒

ตารางที่ ๔๓

การประชุมกลุ่มเจ้าหน้าที่กล่าวถึงโครงการ

คำถาม : ทุกครั้งที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพมาประชุมกลุ่มเกษตรกร มีผู้
 เสนอในเรื่องการทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N= 94)	ร้อยละ
๑	ใช่	๗๕	๗๙.๗๙
๒	ไม่ใช่	๑๓	๑๓.๘๓
๓	ไม่ตอบ	๖	๖.๓๘
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าทุกครั้งที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพมาประชุม
 กลุ่มเกษตรกร มีผู้เสนอในเรื่องการทำนาครั้งที่สอง ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่า ใช่
 คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๙ รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๓ มีผู้ไม่ตอบ
 คำถาม คิดรวมเป็นร้อยละ ๖.๓๘

ตารางที่ ๕๕

เจ้าหน้าที่เคยหรือไม่ในการบริการเกี่ยวกับปุ๋ยและยา

คำถาม : เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพเคยนำปุ๋ย และยาปราบวัชพืชมาแจก และแนะนำท่านเพื่อใช้ในโครงการทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เคยบ่อย	๔๗	๕๐.๐๐
๒	เคยบางนาน ๆ ครั้ง	๓๑	๓๒.๙๘
๓	ไม่เคย	๑๖	๑๗.๐๒
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมอาชีพเคยนำปุ๋ยและยาปราบวัชพืชมาแจกและแนะนำท่านเพื่อใช้ในโครงการทำนาครั้งที่สอง ส่วนใหญ่ตอบว่า เคยบ่อย คิดรวมเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ ตอบว่าเคยบางนาน ๆ ครั้ง คิดรวมเป็นร้อยละ ๓๒.๙๘ และตอบว่าไม่เคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๑๗.๐๒

ตารางที่ ๕๕

เคยถูกแนะนำให้เลิกทำนาครั้งที่สองหรือไม่

คำถาม : ท่านเคยถูกแนะนำให้เลิกการทำนาครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ		ร้อยละ
๑	ไม่เคย	๔๓	๕๒.๕๕
๒	เคยใครแนะนำ - นายอำเภอ ๑ (๑.๐๖) - เกษตรอำเภอ ๒ (๒.๑๓) - ปลัดอำเภอ ๑ (๑.๐๖) - เจ้าหน้าที่ชลประทาน ๑ (๑.๐๖)	๕	๕.๓๒
๓	ไม่ตอบ	๒	๒.๑๓
	รวม	๕๐	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าชาวนาเคยถูกแนะนำให้เลิกการทำนาครั้งที่สอง ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๕๒.๕๕ ตอบว่าเคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๕.๓๒ โดยตอบว่านายอำเภอแนะนำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ ตอบว่าเกษตรอำเภอแนะนำ คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ ตอบว่าปลัดอำเภอแนะนำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ ตอบว่าเจ้าหน้าที่ชลประทานแนะนำ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ มีผู้ไม่ตอบคำถาม คิดรวมเป็นร้อยละ ๒.๑๓

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดความรู้เกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองของจังหวัดอ่างทอง โดยได้สอบถามความรู้สึกของชาวนาตามแบบสอบถามข้อ ง. มาให้คะแนนตามหลักการของ Likert Scale

โดยพิจารณาให้คะแนนสำหรับคำถามที่เป็น Positive ให้ ๕,๔,๓,๒,๑ ตามลำดับ และคำถามที่เป็น Negative ให้ ๑,๒,๓,๔,๕ ตามลำดับ ในแต่ละคำตอบเพื่อหาค่าคะแนนมัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$ = arithmetic mean) โดยการคำนวณจาก

$$\begin{aligned} \bar{X} &= \frac{\text{คะแนนรวมทั้งหมดของคำตอบแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนชาวนา} \times \text{จำนวนคำถามในกลุ่ม}} \\ &= \frac{๓๖๐๔}{๕๕ \times ๑๐} \\ &= ๓.๘๔ \end{aligned}$$

จากการคำนวณผลปรากฏว่า ได้ค่าคะแนนมัธยิมเลขคณิตเท่ากับ ๓.๘๔ คะแนนตามเกณฑ์ในการประเมินเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองของจังหวัดอ่างทองในช่วง ๓.๕-๔.๒ คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับดี เป็นการแสดงว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยราชการที่รับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอยู่ในเกณฑ์ดี

arithmetic mean

๒.๘ ผลการวิจัยเกี่ยวกับประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง
การทำนาครั้งที่สอง

การศึกษาในบทนี้ ต้องการจะทราบว่าประชาชน ซึ่งได้แก่ชาวบ้าน
ในจังหวัดอ่างทองมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการทำนาครั้งที่สองอย่างไร
บ้าง ดังปรากฏผลต่อไปนี้

ตารางที่ ๘๖

ประชาชนขาดความรู้อย่างไรเรื่องการทำงานครั้งที่สอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)			
		ตอบถูก	ร้อยละ	ตอบผิด	ร้อยละ
๑	ทุกวันนี้ท่านเข้าใจโครงการทำงานครั้งที่สองดี	๘๐	๘๕.๑๑	๑๔	๑๔.๘๙
๒	ทุกวันนี้ท่านไม่เข้าใจโครงการทำงานครั้งที่สองเลย	๓๘	๔๐.๓๐	๑๖	๑๖.๘๘
๓	ท่านคิดว่าในสภาพปัจจุบันไม่ควรมีการทำงานครั้งที่สอง	๓๓	๓๕.๑๑	๑๓	๑๓.๘๓
๔	ท่านคิดว่าในสภาพปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำงานครั้งที่สอง	๘๘	๙๓.๖๓	๕	๕.๓๖
๕	ท่านไม่เคยทำงานครั้งที่สองเลย เพราะไม่รู้อะไร	๓๕	๓๖.๑๗	๑๖	๑๖.๙๖
๖	ท่านเคยทำงานปีทุกปี แต่ไม่เคยทำงานครั้งที่สองเลย	๓๐	๓๑.๖๕	๒๔	๒๕.๕๓
๗	วิธีการทำงานครั้งที่สองที่ท่านกำลังกระทำอยู่ เป็นวิธีที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากกว่าปีที่แล้ว	๓๓	๓๕.๑๑	๑๓	๑๓.๘๓
๘	ท่านพยายามอย่างยิ่งที่จะให้ผลผลิตในการทำงานครั้งที่สองให้ได้ผลดีที่สุด	๘๕	๘๙.๐๔	๕	๕.๓๖
๙	ท่านทำงานครั้งที่สอง เพราะว่างๆ ก็ทำไปอย่างนั้นไม่เคยจำแนกว่าจะได้ผลหรือไม่	๓๖	๓๘.๐๘	๑๕	๑๕.๘๖
๑๐	ท่านไม่เคยทำงานครั้งที่สองเลย	๘๐	๘๕.๑๑	๑๔	๑๔.๘๙
	รวม	๓๕๐	๘๕.๐๘	๑๕๐	๑๕.๐๘

คำถามทั้งหมดมี ๑๐ ข้อ มีผู้ตอบจำนวน ๕๔ คน ผู้ตอบถูกต้องทั้งหมดรวม
 ได้คะแนน ๕๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๐ ตามเกณฑ์ในการประเมินว่าประชาชน
 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๓๐-๘๕ อยู่ในเกณฑ์ดีและใน ๘๕
 ขึ้นไปอยู่ในเกณฑ์ดีมาก คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ
 เรื่องการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับดีและค่อนข้างจะดีมาก ส่วนผู้ที่ตอบผิดทั้งหมดรวม
 ได้คะแนน ๑๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ เกณฑ์ในการประเมินว่าประชาชนมี
 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๑-๓๔ คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอก
 ว่าประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่ง
 เท่ากับแสดงว่าประชาชนหรือชาวนาในจังหวัดอ่างทองมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำ
 นาครั้งที่สองอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างจะดีมากด้วย

๒.๔.๑ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สอง

จากการที่ได้สอบถามความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดอ่างทองเกี่ยวกับ
 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนได้แก่ชาวนาที่มีต่อการทำนาครั้งที่สอง ผลปรากฏ
 ดังต่อไปนี้

คำถามทั้งหมดมี ๑๐ ข้อ มีผู้ตอบจำนวน ๕๔ คน ผู้ตอบถูกต้องทั้งหมดรวม
 ได้คะแนน ๕๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๐ ตามเกณฑ์ในการประเมินว่าประชาชน
 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๓๐-๘๕ อยู่ในเกณฑ์ดีและใน ๘๕
 ขึ้นไปอยู่ในเกณฑ์ดีมาก คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ
 เรื่องการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับดีและค่อนข้างจะดีมาก ส่วนผู้ที่ตอบผิดทั้งหมดรวม
 ได้คะแนน ๑๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ เกณฑ์ในการประเมินว่าประชาชนมี
 ความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สองในช่วง ๑-๓๔ คะแนนที่ได้จึงเป็นการชี้บอก
 ว่าประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่ง
 เท่ากับแสดงว่าประชาชนหรือชาวนาในจังหวัดอ่างทองมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำ
 นาครั้งที่สองอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างจะดีมากด้วย

๒.๔.๑ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สอง

จากการที่ได้สอบถามความคิดเห็นของชาวนาในจังหวัดอ่างทองเกี่ยวกับ

ตารางที่ ๔๔

สภาพปัจจุบันการดำเนินงานครั้งที่สอง

คำถาม : ในสภาพปัจจุบันท่านคิดว่าการทำงานครั้งที่สองควรจัดทำหรือไม่

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ควรจัดทำ	๕๔	๑๐๐.๐๐
๒	ไม่ควรจัดทำ	๐	๐
	รวม	๕๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าในสภาพปัจจุบันท่านคิดว่าการทำงานครั้งที่สองควรจัดทำหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าควรจัดทำ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ส่วนผู้ที่ตอบว่าไม่ควรจัดทำไม่มีเลย

ตารางที่ ๕๕

ผลผลิตไม้ค้ำเพราะ

คำถาม : ผลผลิตในปีนี้ได้ผลเท่าที่ควรเพราะ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ชาวนาขาดความรู้	๐	๐
๒	ไข่มุ่ยผิด	๑	๑.๐๖
๓	ดิน ฟ้า อากาศไม่ อำนวย	๘๕	๘๙.๓๖
๔	อื่น ๆ - ศัตรูพืชทำลาย ๔ (๔.๒๖) - น้ำไม่พอใช้ ๔ (๔.๒๖)	๘	๘.๕๒
๕	ไม่ตอบ	๑	๑.๐๖
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าผลผลิตในปีนี้ได้ผลเท่าที่ควรเพราะอะไร ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่า ดินฟ้าอากาศไม่อำนวย คิดรวมเป็นร้อยละ ๘๙.๓๖ ตอบว่าไข่มุ่ยผิด คิดรวมเป็นร้อยละ ๑.๐๖ และตอบว่าอื่น ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๘.๕๒ โดยแยกตอบว่าเพราะ ศัตรูพืชทำลาย คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๖ และตอบว่า น้ำไม่พอใช้ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๖ ส่วนคำตอบที่ตอบว่าชาวนาขาดความรู้ไม่มีผู้ตอบเลย มีผู้ไม่ตอบคำถามนี้ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖

ตารางที่ ๔๕

ความรู้สึกในการ เลิกทำนาครั้งที่สอง

คำถาม : ท่านเคยคิดอยากเลิกการทำนาครั้งที่สองหรือไม่

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ไม่เคย	๔๗	๕๒.๕๕
๒	เคยเพราะ - ขาดแคลนน้ำ ๔ (๔.๒๖) - ศัตรูพืชทำลายต้นข้าว มาก ๓ (๓.๑๙)	๓	๓.๔๕
	รวม	๕๐	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าชาวนาเคยคิดอยากเลิกการทำนาครั้งที่สองหรือไม่ ผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๕๒.๕๕ ส่วนผู้ที่ตอบว่าเคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๓.๔๕ โดยให้เหตุผลว่าเพราะ ขาดแคลนน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๖ และให้เหตุผลว่า ศัตรูพืชทำลายต้นข้าวมาก คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๙

ตารางที่ ๕๐

ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ชวามารูสึกอย่างไร

คำถาม : ถ้าหากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพไม่มาส่งเสริมการทำนาครั้งที่สอง
ชานาคึกวา

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	สามารถทำนาครั้งที่ ๒ ได้	๖๗	๗๑.๒๘
๒	ไม่สามารถทำได้	๒๓	๒๔.๔๗
๓	อื่น ๆ - ทำได้แต่ไม่คิ เท่าที่ควร	๔	๔.๒๕
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่า ถ้าหากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาชีพไม่มาส่งเสริม
การทำนาครั้งที่สอง ชานาคึกวาจะทำได้หรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าสามารถทำ
นาครั้งที่สองได้ คิดรวมเป็นร้อยละ ๗๑.๒๘ ตอบว่า ไม่สามารถทำได้ คิดรวมเป็น
ร้อยละ ๒๔.๔๗ ส่วนผู้ตอบว่าอื่น ๆ ให้เหตุผลว่าทำได้แต่ไม่คิเท่าที่ควร คิดรวม
เป็นร้อยละ ๔.๒๕

ตารางที่ ๕๑

ถ้าไม่ทำนาครั้งที่สองชาวนาทำอะไร

คำถาม : สมมติว่าท่านไม่ทำนาครั้งที่สอง ท่านคิดว่าควรใช้พื้นที่ในการทำ
อะไร

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ไม่เคยคิด	๕	๕.๕๓
๒	ทำสวน	๒๐	๒๑.๒๘
๓	ทำไร่	๔๕	๔๖.๘๑
๔	ปล่อยให้ว่าง ๆ	๑๓	๑๓.๘๓
๕	เลี้ยงสัตว์	๘	๘.๕๑
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถาม ถามว่าสมมติว่าถ้าท่านไม่ทำนาครั้งที่สอง ชาว
นาคิดว่าควรใช้พื้นที่ในการทำอะไร มีผู้ตอบส่วนใหญ่ ตอบว่าทำไร่ คิดรวมเป็น
ร้อยละ ๔๖.๘๑ ตอบว่าทำสวน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๘ ตอบว่าปล่อยให้ว่าง ๆ
คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๓ ตอบว่าไม่เคยคิด คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๓ ตอบว่าเลี้ยง
สัตว์ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๑

ตารางที่ ๕๒

ปัจจัยที่มีความสำคัญในการทำงานครั้งที่สอง

คำถาม : ในการทำงานครั้งที่สองท่านคิดว่าสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	แหล่งน้ำ	๘๕	๙๐.๕๓
๒	ปุ๋ย	๑	๑.๐๖
๓	กรรมวิธี (พันธุ์ วิธีดำเนินการ การ คำแนะนำ การลงทุน)	๗	๗.๔๕
๔	ไม่ทราบ	๐	๐
๕	อื่น ๆ - ข้อ ๑-๓ มีความ สำคัญเท่า ๆ กัน	๑	๑.๐๖
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จาก คำถามที่ถามว่าในการทำงานครั้งที่สอง ชาวนาคิดว่าสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ ตอบว่า แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๕๓ ตอบว่ากรรมวิธี (พันธุ์ วิธีดำเนินการ คำแนะนำ การลงทุน) คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๕ ตอบว่าปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ และตอบว่าอื่น ๆ โดยให้เหตุผลว่า ข้อ ๑-๓ มีความสำคัญเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖ และไม่มีผู้ที่ตอบว่าไม่ทราบเลย

ตารางที่ ๕๓

หลังทำนาปีแล้วชาวนาทำอะไร

คำถาม : เมื่อท่านทำนาปีเรียบร้อยแล้วท่านมักจะทำอะไรต่อไป

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	ปลูกพืชหมุนเวียน	๓๐	๓๑.๕๑
๒	เลี้ยงสัตว์	๔	๔.๒๖
๓	เตรียมทำนาครั้งที่สอง	๕๘	๖๑.๗๐
๔	พักผ่อนเฉย ๆ	๒	๒.๑๓
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าเมื่อชาวนาทำนาปีเรียบร้อยแล้วชาวนามักจะทำอะไรต่อไป มีผู้ตอบส่วนใหญ่ตอบว่า เตรียมทำนาครั้งที่สอง คิดรวมเป็นร้อยละ ๖๑.๗๐ ตอบว่าปลูกพืชหมุนเวียน คิดรวมเป็นร้อยละ ๓๑.๕๑ ตอบว่าเลี้ยงสัตว์ คิดรวมเป็นร้อยละ ๔.๒๖ และตอบว่าพักผ่อนเฉย ๆ คิดรวมเป็นร้อยละ ๒.๑๓

ตารางที่ ๕๔

ชาวนาเคยชักชวนผู้อื่นทำนาครั้งที่สอง

คำถาม : ท่านเคยชักชวนและสอนให้เพื่อนชาวนาค่วยกันทำนาครั้งที่สองได้ผล
 ดีมาแล้ว

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 94)	ร้อยละ
๑	เคย	๘๗	๙๒.๕๖
๒	ไม่เคย	๖	๖.๓๘
๓	ไม่ตอบ	๑	๑.๐๖
	รวม	๙๔	๑๐๐.๐๐

จากคำถามที่ถามว่าชาวนาเคยชักชวนและสอนให้เพื่อนชาวนาค่วยกันทำนาครั้งที่สองได้ผลดีมาแล้ว ส่วนใหญ่ตอบว่า เคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๙๒.๕๖ และตอบว่าไม่เคย คิดรวมเป็นร้อยละ ๖.๓๘ ผู้ไม่ตอบคำถามนี้ คิดรวมเป็นร้อยละ ๑.๐๖

สรุป

เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สอง ว่ามีความรู้ความเข้าใจดีหรือไม่ประการใด โดยทดสอบตามความรู้สึกของชาวนาในจังหวัดอ่างทองตามแบบสอบถาม ข้อ ๖. มาให้คะแนนตามหลักการของ Likert Scale

โดยพิจารณาให้คะแนนสำหรับคำถามที่เป็น Positive ให้ ๕,๔,๓,๒,๑ ตามลำดับ และคำถามที่เป็น Negative ให้ ๑,๒,๓,๔,๕ ตามลำดับ ในแต่ละคำตอบเพื่อหาค่าคะแนนมัธยัมเลขคณิต ($\bar{x}$ = arithmetic mean) โดยการคำนวณจาก

$$\begin{aligned}\bar{x} &= \frac{\text{คะแนนรวมทั้งหมดของคำตอบแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนชาวนา} \times \text{จำนวนคำถามในกลุ่ม}} \\ &= \frac{๕๐๘๕}{๕๕ \times ๑๑} \\ &= ๓.๕๕\end{aligned}$$

จากการคำนวณ ผลปรากฏว่าได้ค่าคะแนนมัธยัมเลขคณิตเท่ากับ ๓.๕๕ คะแนนตามเกณฑ์ในการประเมินประชาชน มีความรู้ความเข้าใจการทำนาครั้งที่สอง ในช่วง ๓.๕-๔.๒ คะแนน ที่ได้จึงเป็นการชี้บอกว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการทำนาครั้งที่สองอยู่ในระดับดี เป็นการแสดงว่าชาวนาในจังหวัดอ่างทองมีความรู้ความเข้าใจการทำนาครั้งที่สองอยู่ในเกณฑ์ดี

ข. ผลการวิจัยจากข้าราชการ

๑. ข้อมูลเบื้องต้น

๑.๑ อายุ

ตารางที่ ๕๕

อายุของข้าราชการ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
๑	๑๘-๒๐	๐	๐
๒	๒๑-๓๐	๑๕	๗๕.๐๐
๓	๓๑-๔๐	๕	๒๕.๐๐
๔	๔๑-๕๐	๐	๐
๕	๕๑-๖๐	๐	๐
	รวม	๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๕ เมื่อจัดกลุ่มอายุของข้าราชการแล้วจะเห็นว่าข้าราชการในจังหวัดอ่างทองที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาคครั้งที่สองอยู่ในช่วงอายุ ๒๑-๓๐ ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาอยู่ในช่วง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ จึงแสดงให้เห็นว่าข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาคครั้งที่สอง มีอายุเฉลี่ยไม่เกิน ๓๐ ปี ซึ่งมีอยู่ร้อยละ ๗๕.๐๐ ยังมีโอกาสที่จะร่วมมือกับชาวนาในการจัดทำนาคครั้งที่สองอีกนาน

๑.๒ เพศ

ตารางที่ ๕๖

เพศของข้าราชการ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N =20)	ร้อยละ
๑	ชาย	๑๘	๙๐.๐๐
๒	หญิง	๒	๑๐.๐๐
	รวม	๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๖ แสดงให้เห็นว่าข้าราชการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐๐ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

๑.๓ ระดับของข้าราชการ

ตารางที่ ๕๗

ระดับของข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
๑	ระดับ ๑	๑	๕.๐๐
๒	ระดับ ๒	๖	๓๐.๐๐
๓	ระดับ ๓	๗	๓๕.๐๐
๔	ระดับ ๔	๓	๑๕.๐๐
๕	ระดับ ๕	๒	๑๐.๐๐
๖	ระดับ ๖	๑	๕.๐๐
	รวม	๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๗ จะเห็นว่าข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
ทำนาครั้งที่สองมีตำแหน่งอยู่ในระดับ ๓ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐ รอง
ลงมาอยู่ในระดับ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ อยู่ในระดับ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐
อยู่ในระดับ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ อยู่ในระดับ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ และ
อยู่ในระดับ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐

๑.๔ สังกักระทรวง

ตารางที่ ๕๘

สังกักระทรวง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
๑	กระทรวงมหาดไทย	๗	๓๕.๐๐
๒	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์	๑๓	๖๕.๐๐
	รวม	๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๘ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาครั้งที่สองส่วนใหญ่เป็นข้าราชการสังกักระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐๐ สังกักระทรวงมหาดไทย คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๐

๑.๕ อายุราชการ

ตารางที่ ๕๔

อายุราชการ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
๑	๑ - ๕ ปี	๑๐	๕๐.๐๐
๒	๖ - ๑๐ ปี	๒	๑๐.๐๐
๓	๑๑ - ๑๕ ปี	๖	๓๐.๐๐
๔	๑๖ - ๒๐ ปี	๑	๕.๐๐
๕	มากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป	๑	๕.๐๐
	รวม	๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕๔ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาครั้งที่สองมีอายุราชการในช่วง ๑-๕ ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาอยู่ในช่วง ๑๑-๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ อยู่ในช่วง ๖-๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐ อยู่ในช่วง ๑๖-๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ และช่วง ๒๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐

๑.๖ รับราชการในจังหวัดอ่างทอง

ตารางที่ ๖๐

รับราชการในจังหวัดอ่างทอง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
๑	๑ - ๕ ปี	๑๔	๗๐.๐๐
๒	๖ - ๑๐ ปี	๒	๑๐.๐๐
๓	๑๑ - ๑๕ ปี	๔	๒๐.๐๐
	รวม	๒๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๖๐ แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาครั้งที่สองในจังหวัดอ่างทองปัจจุบัน เคยรับราชการอยู่ในจังหวัดอ่างทองนานเท่าใด ผลปรากฏว่าช่วงระหว่าง ๑ - ๕ ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ ช่วงระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ และช่วงระหว่าง ๖ - ๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

สรุป

จากแบบสอบถามข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาครั้งที่สอง
ในเรื่องข้อมูลเบื้องต้นของข้าราชการในจังหวัดอ่างทอง อายุโดยเฉลี่ยของผู้
ตอบไม่เกิน ๓๐ ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีตำแหน่งในระดับ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่
ที่จากกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอายุรับราชการไม่
น้อยกว่า ๕ ปี และส่วนใหญ่รับราชการในจังหวัดอ่างทองมาแล้วประมาณ ๕ ปี

๒. ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะจากข้าราชการ

๒.๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อว่าโครงการทำนาคครั้งที่สอง
ของรัฐบาลไม่ได้เริ่มมาจากพื้นฐานของประชาชน

จากสมมติฐานข้อนี้ผู้เขียนได้ทำแบบสอบถามข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับ
โครงการจำนวน ๕ ข้อ และได้รับคำตอบดังปรากฏผลวิจัยดังนี้

๑) โครงการทำนาคครั้งที่สองมีความริเริ่มมาจาก

- รัฐบาล
- กรมการปกครอง
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพราะรัฐบาลมีนโยบายให้ทำโครงการทำนาคครั้งที่สอง โดยให้นาย
อำเภอ ปลัดอำเภอและเกษตรอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

๒) โครงการทำนาคครั้งที่สองซึ่งเริ่มต้นมาจากคำตอบข้อที่ ๑ เห็น
ด้วยหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตร
กรรมควรส่งเสริมการทำนาคครั้งที่สอง

๓) ผู้ที่มีอิทธิพลในความคิดริเริ่มการทำนาคครั้งที่สอง คือ

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรมชลประทาน

เพราะเป็นเจ้าหน้าที่ริเริ่มโครงการและรับผิดชอบโครงการทำนา

ครั้งที่สอง

๔) โครงการทำนาครั้งที่สองมีความเป็นมาคือ โครงการทำนาครั้งที่สอง กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ริเริ่มหรือต้นคิด แต่แนวทางการแนะนำส่งเสริมเป็นของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ในการที่จะนำวิชาความรู้ไปบริการแก่เกษตรกร

๕) ความคิดริเริ่มในการจัดทำโครงการทำนาครั้งที่สองและความเป็นมาอันมีความเหมาะสมมาก เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพการทำนา ซึ่งโครงการนี้สามารถทำให้ชาวนาเพิ่มผลผลิตได้และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมโดยเฉพาะจังหวัดอ่างทอง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม การชลประทานก็มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ช้าราชการส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าโครงการทำนาครั้งที่สองรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการริเริ่มและมอบให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของอันได้แก่ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการ เนื่องจากมีความเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมและประชาชนมีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่

๒.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างราชการต่าง
ที่ร่วมกันรับผิดชอบโครงการทำนาครั้งที่สอง

จากสมมติฐานข้อนี้ ผู้เขียนได้ทำแบบสอบถามข้าราชการที่เกี่ยวข้อง
ของกับโครงการจำนวน ๕ ข้อ และได้รับคำตอบดังปรากฏผลดังนี้

๑) หน่วยงานที่มีส่วนร่วมสำคัญ (๕ หน่วย) ในการจัดทำ
โครงการทำนาครั้งที่สอง

๑. กรมการปกครอง
๒. กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. กรมชลประทาน
๔. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
๕. สหกรณ์การเกษตร
๖. หน่วยจัดรูปที่ดิน
๗. กรมวิชาการเกษตร
๘. สถานีทดลองข้าว
๙. หน่วยปราบศัตรูพืช
๑๐. กรมพัฒนาชุมชน
๑๑. กรมพัฒนาที่ดิน
๑๒. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๑๓. กรมการข้าว

๒) เคยประสานงานกับหน่วยใดบ้าง

๑. กรมการปกครอง
๒. กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. กรมชลประทาน

๔. หน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
๕. กรมวิชาการ เกษตร
๖. กรมการชาว
๗. ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์
๘. องค์การตลาดเพื่อการ เกษตร
๙. สถานีทดลองข้าว

๓) เคยหรือไม่ที่ทำงานร่วมกับหน่วยอื่นแล้วเกิดการขัดแย้งกัน ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคย เพราะ ทุกฝ่ายร่วมมือกันดี เคยปรึกษาหารือกันเสมอ และประสานงานร่วมกันดี

๔) ปัจจุบันหลายหน่วยงานร่วมมือกับนิคมชลประทานครั้งที่สองมีความเห็นอย่างไร

ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรให้ร่วมมือกันหลายฝ่าย ทำให้การดำเนินงานคล่องแคล่วทั่วถึง และทำให้โครงการสำเร็จด้วยดี เกิดข้อผิดพลาดน้อย

๕) การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการจัดทำครั้งที่สอง มีปัญหาอุปสรรค คือ

๑. นโยบายของแต่ละหน่วยงานไม่ค่อยเหมือนกันและไม่ค่อยสอดคล้องกัน
๒. เกษตรกรต้องการเพิ่มเนื้อที่เพาะปลูก แต่ชลประทานไม่สามารถจัดน้ำให้ได้
๓. ชลประทานส่งน้ำไม่ตรงตามกำหนด
๔. ในด้านการส่งเสริมอาชีพทางฝ่ายปกครอง ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

๕. แต่ละหน่วยอยู่ไกลกันมาก การติดต่อประสานงานไม่

สะดวก

๖. ฝ่ายปกครองให้ความสนใจกับการทำนาครั้งที่สองไม่เท่า

ที่ควร

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากกระทรวง, กรมต่าง ๆ ร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินการตามโครงการทำนาครั้งที่ ๒ ผลปรากฏว่าการประสานงานกันอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และมีปัญหาในการปฏิบัติภายในหน่วยเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

๒.๓ ผลการวิจัยเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องของชาควรรู้เกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สอง

จากสมมติฐานข้อนี้ ผู้เขียนได้สอบถามข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการจำนวน ๕ ข้อ และได้รับคำตอบ ดังต่อไปนี้

๑) ขั้นตอนในการจัดทำโครงการทำนาครั้งที่สอง

๑. จัดทำโครงการ โดยออกชื่อโครงการผู้ควบคุมโครงการ สถานที่ เวลา วิธีปฏิบัติ การประเมินผล

๒. นัดประชุมชี้แจงเกษตรกรทั่วไป ให้เจ้าหน้าที่ชลประทานชี้แจงว่าในเขตท้องที่ใดบ้างที่ทางชลประทานจะส่งน้ำให้ได้

๓. จัดทำแปลงสาธิต ตั้งแต่เตรียมดิน เก็บเกี่ยวและป้องกันศัตรูพืช

๒) ในสภาพปัจจุบัน ควรเลิกทำนาครั้งที่สองหรือไม่ ส่วนใหญ่

ตอบว่าไม่ควรเลิก เพราะชาวเป็นพืชเศรษฐกิจ เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ และทั่วโลกต้องการข้าวและเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในจังหวัดอ่างทอง

๓) ความเห็นว่าโครงการทำนาครั้งที่สองควรปรับปรุงแก้ไขคือ

๑. การส่งน้ำให้แกเกษตรกร
๒. การใช้ปุ๋ย และยา
๓. การจัดรูปที่ดิน

๔) โครงการทำนาครั้งที่สองมีปัจจัยที่สำคัญ

๑. ทุน
๒. น้ำ
๓. ปุ๋ย ยา และ เมล็ดพันธุ์
๔. ตลาดและราคาข้าว

๕) โครงการทำนาครั้งที่สองมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา คือ น้ำและวัชพืช ตลอดจนราคาที่ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา นอกจากนี้การทำนามักไม่ยึดหลักวิชาการแผนใหม่ มักจะปล่อยไปตามธรรมชาติและเชื่อต่อความคิดเก่า ๆ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิม

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำนาครั้งที่สองแล้ว แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจโครงการอยู่ในเกณฑ์ดี

๒.๔ ผลการวิจัยเกี่ยวกับประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำนาครั้งที่สอง

จากสมมติฐานข้อนี้ ผู้เขียนได้สอบถามข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ จำนวน ๕ ขอ และได้รับคำตอบ ดังนี้

๑) ท่านคิดว่าชาวนามีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่ามี เพราะ เจ้าหน้าที่เคยเข้าไปแนะนำจนเกษตรกรมีความชำนาญและประสบการณ์ที่จะทำนาครั้งที่สองได้ด้วยตนเองแล้ว

๒) ในสภาพปัจจุบันไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการไปเสนอแนะหรือส่งเสริมการทำนาครั้งที่สอง ท่านคิดว่าชาวนามีความรู้ความเข้าใจโครงการหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าได้ เพราะ ชาวนาเคยทำมาหลายปีแล้ว แต่ผลผลิตอาจจะไม่ดีเท่าที่ควร

๓) ชาวนามีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าทำ เพราะ ชาวนาต้องการเพิ่มพูนรายได้และผลผลิตของนาครั้งที่สองดีกว่าการทำนาปี

๔) ชาวนาเห็นด้วยกับการทำนาครั้งที่สองหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย เพราะ ต้องการเพิ่มรายได้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๕) หลังจากทำนาปีแล้วชาวนามีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองหรือไม่ ส่วนใหญ่ตอบว่าเตรียมทำนาครั้งที่สอง เพราะ เพื่อเพิ่มพูนรายได้

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของชาวนาในเรื่องการทำนาครั้งที่สองแล้ว แสดงให้เห็นว่าชาวนาในจังหวัดอ่างทองมีความรู้ความเข้าใจโครงการทำนาครั้งที่สองอยู่ในเกณฑ์ดี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการทำนาครั้งที่สองของข้าราชการ

๑. ให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบโครงการ
๒. ควรจัดรูปที่ดิน
๓. ปรับปรุงระบบชลประทานให้ดีกว่านี้
๔. สนับสนุนพันธุ์ข้าวดีแก่เกษตรกร
๕. การควบคุมราคาของปุ๋ยและยา
๖. ควรแนะนำให้เกษตรกรลงมือทำนาครั้งที่สองพร้อม ๆ กัน เพื่อสะดวกในการส่งน้ำ
๗. แนะนำให้รู้จักวิธีใช้น้ำอย่างประหยัด
๘. ประกันราคาข้าว